

قرارداد آتی یا معاملات آتی (Futures) چیست؟

✓ قرارداد آتی یا معاملات آتی (Futures) توافق نامه‌ای است قانونی، دارای حد و مرز معین و برای خرید یا فروش یک کالا یا ابزار مالی، برای زمانی در آینده با قیمتی توافق شده هنگام امضای قرارداد. کالای تحویلی قرارداد آتی باید دارای استاندارد کیفیت و کمیت باشد و زمان تحویل و محل تحویل آن نیز مشخص باشد. تنها متغیر در معاملات آتی قیمت است که در مرحله معامله کشف می‌شود.

قرارداد آتی سکه طلا چیست؟

✓ قرارداد آتی، توافق نامه‌ای مبنی بر خرید و فروش ده سکه طلا در زمان معینی در آینده و باقیمت مشخص است. به عبارت دیگر در بازار آتی، خرید و فروش دارایی پایه قرارداد (سکه طلا) براساس توافق نامه‌ای که به قرارداد استاندارد تبدیل شده است، صورت می‌گیرد که در آن به دارایی با مشخصات خاصی اشاره می‌شود. (به طور مثال تعداد ۱۰ عدد سکه امامی)

✓ در بازارهای آتی الزامی نیست که کالا یا دارایی به طور فیزیکی رد و بدل شود و برخلاف بازارهای نقدی، انتقال مالکیت فیزیکی و فوری دارایی مطرح نمی‌شود.

به طور مثال خرید ۱۰ قرارداد آتی سکه تحویل اردیبهشت ۹۶ به معنای آن است که فروشنده قرارداد موظف است در اردیبهشت ماه، به تعداد ده قرارداد که هر قرارداد شامل ده سکه است، سکه تحویل خریدار نماید.

✓ این قراردادها قبل از سررسید بارها خرید و فروش می‌شوند، و از محل تفاوت قیمت‌ها سود عاید خریداران و فروشندگان می‌شود که در درسهایی بعدی بیشتر توضیح داده می‌شود.

دو طرفه بودن بازار آتی به چه معناست؟

✓ در بازار فیزیکی (نقدی) افراد وقتی سکه طلا را خریداری می‌کنند این انتظار را دارند که قیمت افزایش یابد تا آنها با فروش در قیمت بالاتر سود کسب کنند. یعنی معامله‌گران فقط زمانی می‌توانند از بازار سود کسب کنند که قیمت‌ها رشد کند. ولی زمانی که قیمت طلا در حال کاهش است عملاً نمی‌توانند انتظار سود داشته باشند، فقط می‌توانند در صورت دارا بودن سکه با فروش آن از ضرر یا افزایش آن جلوگیری کنند.

✓ برخلاف بازار نقدی در معاملات آتی سکه، افراد می‌توانند هم در جهت افزایش قیمت و هم در جهت کاهش قیمت سود کسب کنند.

یعنی وقتی قیمت افزایش می‌یابد افراد در قیمت پایین خرید خود را انجام داده و در قیمت بالاتر آن را به فروش می‌رسانند. از طرفی وقتی سرمایه‌گذاران پیش‌بینی می‌کنند که قیمت‌ها کاهش خواهد یافت، در قیمت بالاتر اقدام به پیش‌فروش سکه کرده و پس از کاهش قیمت‌ها اقدام به خرید همان تعداد سکه می‌کنند و از اختلاف بین فروش و خرید منفعت کسی می‌کنند.

این سبب می‌شود که بدون توجه به شرایط اقتصادی شما بتوانید با تشخیص درست جهت بازار از حرکت قیمت‌ها در هر طرف سود کنید.

قرارداد آتی چگونه معامله می‌شود ؟

✓ جوهره يك قرارداد آتی این است که قیمت آن در هنگام عقد قرارداد تعیین می‌گردد ولی ایفای تعهد تحویل کالا و پرداخت وجه باتأیید طرفین در تاریخ آینده انجام می‌پذیرد .

✓ قرارداد آتی در بورسها مورد داد و ستد قرار می‌گیرد و شرایط قراردادها از پیش تعیین و استاندارد آن نیز تعریف شده است .

- ✓ مشخصات قرارداد شامل مواردی از قبیل کیفیت کالای مورد معامله ، کمیت ، تاریخ تحویل ، تاریخ انقضای قرارداد ، نحوه تحویل کالا ، نحوه تعیین قیمت و غیره می باشد .
- ✓ محدوده زمانی قراردادهای آتی از قبل تعیین شده اند و این قراردادها فقط در آن محدوده زمانی مشخص شده قابل معاملات مجدد می باشد که انتهای آن دوره معروف به تاریخ انقضاء می باشد .
- ✓ قراردادها پس از پایان دوره تعیین شده باطل و بی ارزش می باشند مثلاً چنانچه تاریخ انقضای يك قرارداد بیست و ششم مهرماه اعلام شده باشد بدین معنی است که قرارداد مذکور تا آن تاریخ اعتبار دارد و بعد از آن تاریخ قابل معامله نمی باشد .
- ✓ قراردادها معمولاً با ماه انقضای خود شناخته می شوند ، لذا قراردادی که تاریخ انقضای آنها در اردیبهشت باشد موسوم به قرارداد اردیبهشت می باشد .

فرضیات معاملات آتی

- ✓ فرایند معاملات آتی مبتنی بر مشتری و از طریق کارگزاری انجام می شود یعنی در هر يك از مراحل شامل ثبت سفارش و انجام معامله باید مشتری معینی توسط کارگزاری انتخاب شود.
- ✓ سیستم اطلاعات مربوط به مشتری و معاملات مشتریان يك کارگزاری را فقط در اختیار وی قرار داده و اطلاعات مشتریان و معاملات مشتریان کارگزار دیگر را نمایش نمی دهد.
- ✓ سپرده اولیه معادل ۷% وجه کالا در روز قرارداد توسط طرفین معامله پرداخت می شود.
- ✓ سپرده پوششی (Maintenance margin)، جهت تکمیل میزان سپرده اولیه در نظر گرفته شده است.
- ✓ به روز رسانی حساب مشتری (Mark to market) ، بصورت روزانه در انتهای روز پس از تعیین قیمت تسویه انجام می شود یعنی با محاسبه سود و زیان مشتری، ضمن اعمال موارد لازم در صورتحساب، به مشتری اطلاع داده می شود.
- ✓ خاتمه قراردادها به دو شکل تحویل و تسویه نقدی امکان پذیر است.

استراتژی معاملات آتی سکه (اختیار معامله)

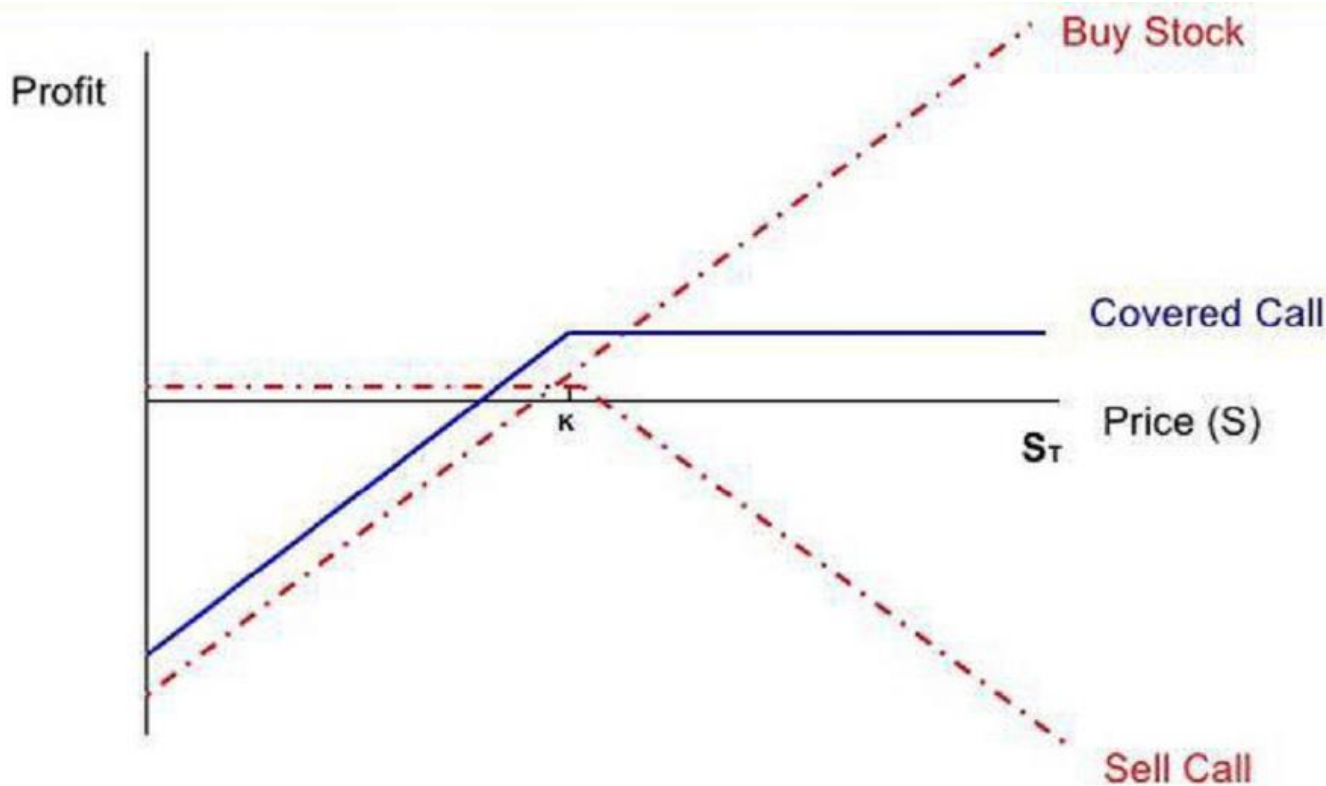
بخش اول

استراتژی ۱

این استراتژی با اخذ یک موقعیت فروش در اختیار معامله خرید (کال آپشن) و اخذ موقعیت خرید در قرارداد آتی در همان سررسید شکل می گیرد.

قیمت کال آپشن با قیمت اعمال ۱۱۰۰ در حال حاضر حدود ۵۲ هزار تومان است. پس با اخذ موقعیت فروش در این نماد به ازای هر سکه مبلغ ۵۲ هزار تومان به حساب شما واریز می شود یعنی در نهایت شما سکه به قیمت ۱۱۵۲ را فروخته اید (۱۱۰۰ قیمت اعمال و ۵۲ هم بابت موقعیت فروش کال آپشن دریافت کرده اید) حال برای پوشش این کال آپشن در قرارداد آتی سررسید دی ماه یک موقعیت خرید مثلاً به قیمت ۱۱۴۴ (قیمت کنونی تابلو آتی در روز چهارشنبه) اخذ می کنید. پس در صورت افزایش قیمت سکه در سررسید، شما به دلیل پوشش دادن موقعیت فروش کال آپشن خود در قرارداد آتی دی ماه نه تنها ضرری متوجه شما نخواهد شد، بلکه ۸ هزار تومان به ازای هر سکه سود خواهید کرد (اختلاف ۱۱۵۲ قیمت فروش شما و ۱۱۴۴ قیمت خرید شما). در صورت کاهش قیمت سکه تا ۱۱۰۰ نیز شما باز هم به همان میزان ۸ هزار تومان سود خواهید کرد. در این استراتژی تنها در حالتی متضرر خواهید شد که قیمت سکه در سررسید کمتر ۱۰۹۲ باشد. زیرا در این حالت شما در قرارداد آتی موقعیت خرید به قیمت ۱۱۴۴ دارید و در صورتی که قیمت سکه در سررسید همان ۱۰۹۲ باشد شما به ازای هر سکه ۵۲ هزار تومان متضرر می شوید ولی این مبلغ را

بواسطه فروش کال آپشن دریافت کرده اید. (در نظر داشته باشید در صورتی که قیمت سکه در سررسید ۱۰۹۲ باشد کال آپشن ۱۱۰۰ اعمال نمی شود) ولی اگر قیمت کمتر از ۱۰۹۲ شود، شما متوجه ضرر خواهید شد. در نتیجه این استراتژی برای کسانی مناسب است که پیش بینی می کنند قیمت نقدی سکه در سررسید دی ماه بالاتر از ۱۰۹۲ خواهد بود. در مثال فوق قیمت اعمال ۱۱۰۰ در نظر گرفته شد ولی این استراتژی برای تمامی قیمت‌های اعمال موجود روی تابلو قابل انجام است و سود و میزان ریسک هر کدام به راحتی قابل محاسبه و مقایسه است.

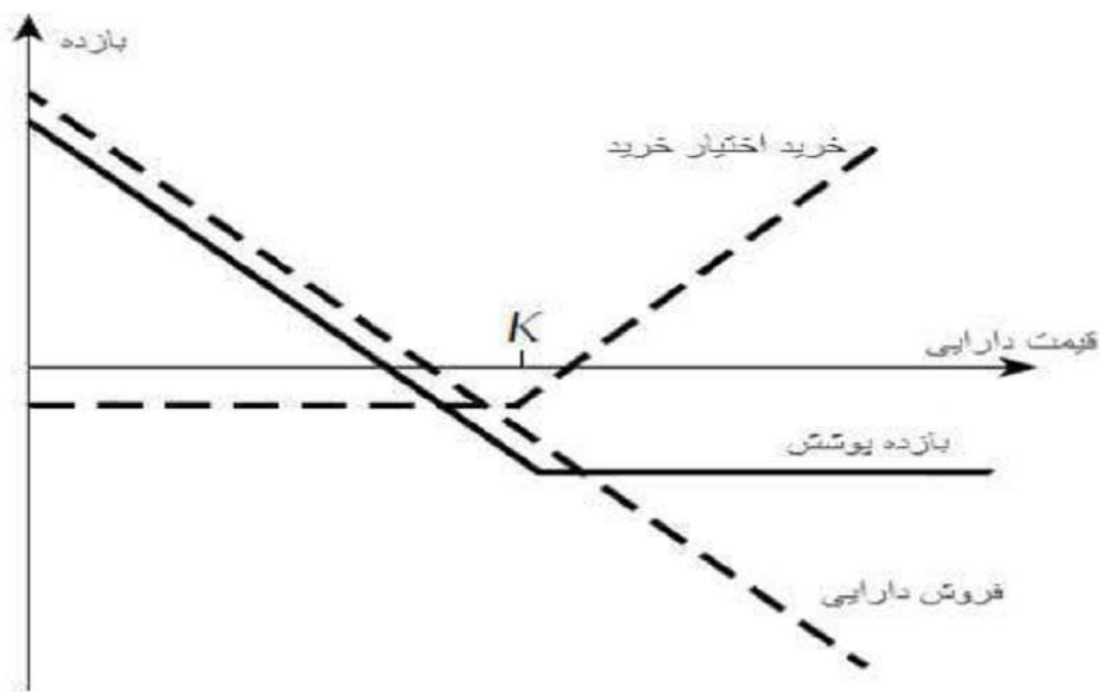

تصویر استراتژی شماره یک

بخش دوم

استراتژی ۲

برای زمانی مناسب است که شما بازار را نزولی پیش بینی میکنید و موقعیت فروش در آتی سکه اخذ میشود و با خرید اختیار خرید می‌خواهید زیانتان را محدود کنید (عکس پایین)

تصویر استراتژی شماره یک

بخش سوم

استراتژی ۳

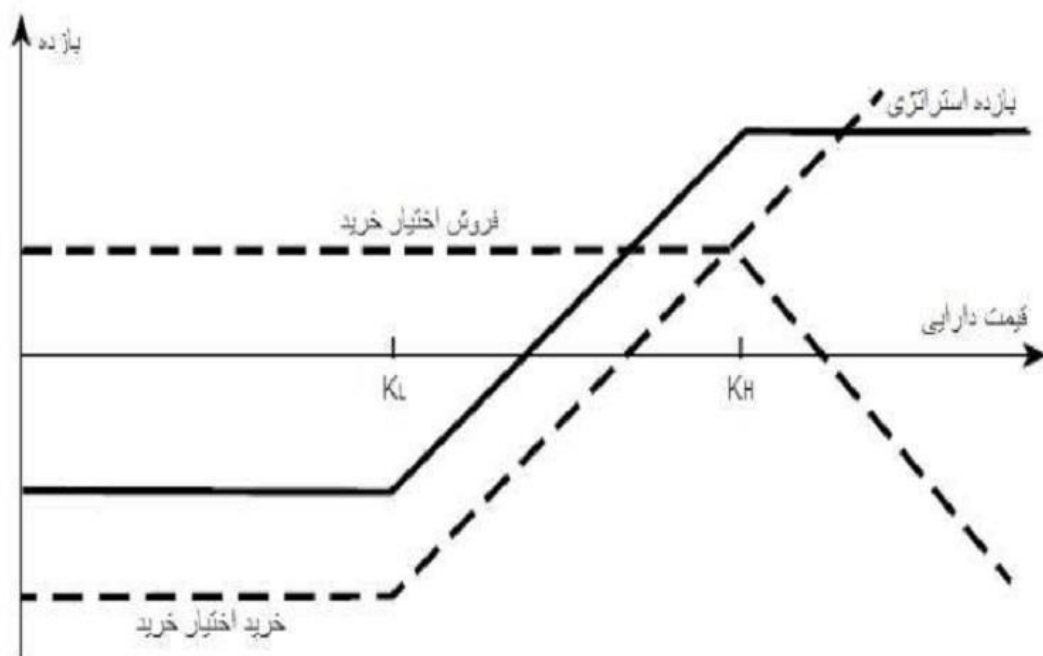
در این استراتژی در نماد با قیمت اعمال ۱۱۰۰ موقعیت فروش اخذ می شود و برای پوشش آن در نماد با قیمت اعمال ۱۱۵۰ موقعیت خرید اخذ خواهد شد. به دلیل اینکه نماد ۱۱۰۰ در سود است و نماد ۱۱۵۰ در زیان، پس قیمت آن بیشتر از قیمت نماد ۱۱۵۰ است. (همانطور که در تابلوی معاملاتی اختیار مشاهده می شود قیمت نماد ۱۱۰۰ حدود ۵۲ هزار تومان است و قیمت نماد ۱۱۵۰ حدود ۱۰ هزار تومان)

با اینکار خالص ۴۲ هزار تومان به حساب شما واریز می شود (۱۰۰۰۰-۵۲۰۰۰).

در صورت افزایش قیمت سکه به بیش از ۱۱۵۰ در تاریخ اعمال، زیان شما ۵۰ هزار تومان خواهد بود (اعمال شدن هر دو قرارداد و پرداخت اختلاف بین ۱۱۰۰ و ۱۱۵۰). ولی با توجه به واریز شدن ۴۲ هزار تومان به حساب عملیاتی شما در پایان امروز، در واقع حداکثر ضرر شما ۸ هزار تومان خواهد بود (نه ۵۰ هزار تومان)

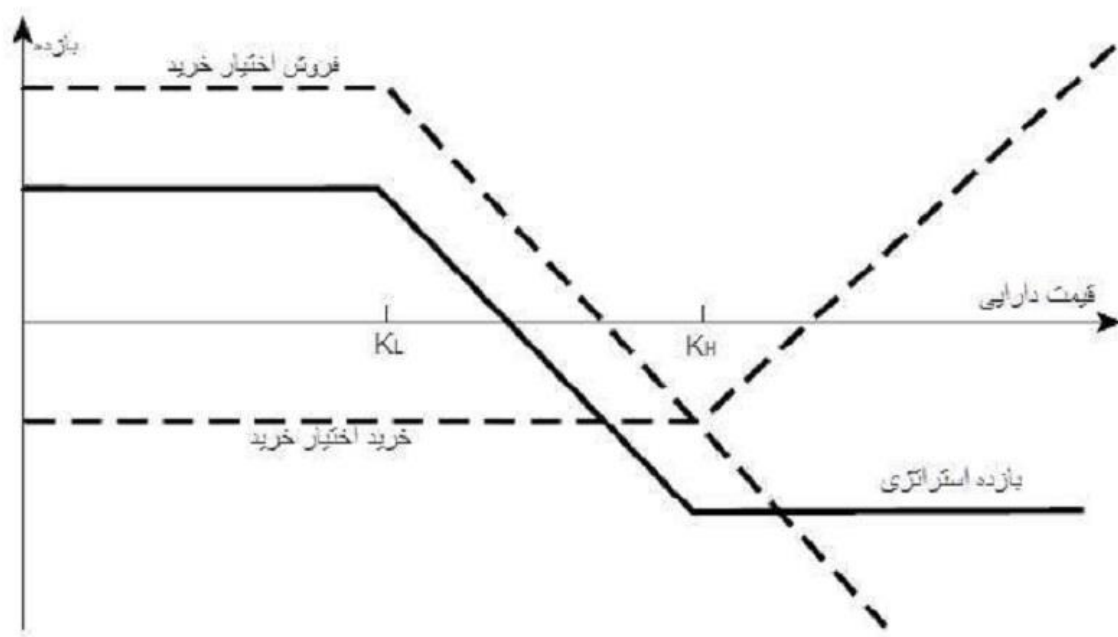
در صورت کاهش قیمت سکه در تاریخ اعمال به کمتر از ۱۱۰۰، هیچکدام از اختیارها اعمال نخواهد شد و سود شما ۴۲ هزار تومان خواهد بود.

در صورتی که قیمت سکه در تاریخ اعمال بین ۱۱۰۰ و ۱۱۵۰ باشد، ممکن است هر مبلغی بین حداکثر زیان تا ۸ هزار تومان و حداکثر سود تا ۴۲ هزار تومان را داشته باشد.

تصویر استراتژی شماره ۳: این استراتژی برای مواقعی مناسب می باشد که انتظار افزایش قیمت ها رو بیشتر از قیمت اعمال بالاتر نداشته باشیم.

بخش چهارم

استراتژی ۴ برعکس استراتژی ۳ می باشد

بخش پنجم

استراتژی ۵

در این استراتژی شما دو عدد اختیار خرید میخرید، یکی بر روی قیمت اعمال بیشترین و یکی بر روی قیمت اعمال کمترین، و بعد دو عدد اختیار خرید بر روی قیمت اعمال مابین کمترین و بیشترین میفروشید؛ این استراتژی برای زمانی مناسب است که شما

قیمت را استیبل و ثابت بر روی قیمت اعمال وسطی پیش بینی میکنید. (عکس پایین)

<https://t.me/amooshbourseiran>

abcBourse.ir

@abcBourse_ir

مرجع آموزش بورس

بازنشر: